

Ko i kako troši novac iz „zelenih“ fondova u Vrbasu?

Šta se dešava sa lokalnom eko taksom u Vrbasu? Prikupljali smo dokumentaciju, istraživali, razgovarali, diskutovali, pitali i tu priču prenosimo sa iskrenom nadom da ćete bolje razumeti kako se troše „zelene“ pare...

MILISAV PAJEVIĆ

Institut za održivi razvoj i zaštitu životne sredine „Zeleni krug“ i Magazin EKolist su minulih godina istraživali kako se troši eko dinar u Subotici, Apatinu, Odžacima, Požarevcu, Pančevu, Leskovcu, Sremskoj Mitrovici, Nišu, Užicu i Vršcu.

Tu praksu nastavljamo i ove godine kroz projekat „Ko i kako troši novac iz „zelenih“ fondova u Srbiji?“, pa smo u 70. broju EKolista prikazali kako se trošio „zeleni“ dinar u opštini Obrenovac, a u prošlom broju pisali smo kako se troše i dele sredstva prikupljena za zaštitu životne sredine u gradu Boru.

U ovom broju Magazina EKolist pokušaćemo da damo odgovore na pitanja kako i na koji se način prikuplja „ekološki dinar“, kako se troše i dele sredstva prikupljena za zaštitu životne sredine u opštini Vrbas.

Analizirali smo dokumentaciju, upoređivali, istraživali, diskutovali i sad vam donosimo deo te priče, pa sami zaključite kako se i za koje namene trošio „zeleni“ dinar u Vrbasu.

Sa **Dejanom Maksimovićem**, našim dugogodišnjim sagovornikom i ekspertom **Ekološkog centra „Stanište“** razgovarali smo o tome

kako se troši „zeleni“ dinar u opštini Vrbas. Maksimović je za potrebe ovog teksta uradio analizu Fonda za zaštitu životne sredine opštine Vrbas.

Koji su izvori finansiranja i koliki je iznos prihoda Fonda za zaštitu životne sredine opštine Vrbas?

- U periodu 2010-2018. godine, prihodi Fonda za zaštitu životne sredine opštine Vrbas bili su stabilni, prilično ujednačeni, i iznosili su između 40 i 62 miliona dinara godišnje (ili između 332 i 528 hiljada evra). Na početku perioda, između 2010. i 2015. godine bili su u blagom padu, a nakon toga su u značajnom porastu. Ova kolebanja su nešto izraženija kada se iznosi iskazuju u evrima.

Najznačajniji izvor prihoda bila je posebna naknada za zaštitu i unapređenje životne sredine, koju propisuje lokalna samouprava i koja je u celosti prihod lokalnog budžeta, a imala je udeo između 90 i 95 odsto od ukupnih prihoda fonda. Tabela 1 sadrži podatke.

U poređenju sa ostalim opštinama i gradovima, fond za zaštitu život-

ne sredine u Vrbasu, po iznosima prihoda je među većima u Srbiji. U zavisnosti od godine, nalazio se od 9. mesta (2010) do 21. mesta (2015), od 145 lokalnih samouprava, a 2018. godine bio je na 15. mestu. S obzirom na broj stanovnika i ekonomske pokazatelje, može se zaključiti da fond u Vrbasu ima dobro razvijene kapacitete.

Kakav je odnos prihoda i rashoda Budžetskog fonda za zaštitu životne sredine Vrbasa?

- U skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine, sredstva od „ekoloških“, naknada su namenska i moraju se trošiti kroz Program korišćenja sredstava budžetskog fonda za zaštitu životne sredine. Zbir prihoda od ovih naknada je najmanji iznos koji je, u skladu sa zakonom, morao da se potroši u okviru fonda. Ukoliko se u jednoj godini ne realizuju sve aktivnosti i ne utroši sav novac, neutrošen iznos se, u skladu sa Zakonom o budžetskom sistemu, prenosi u narednu godinu i čini prenete prihode Fonda.

Uprkos zakonskoj obavezi, do kraja 2015. godine je više od 80 odsto lokalnih samouprava u Srbiji sistematski trošilo manje novca kroz Fond za zaštitu životne sredine, nego što je prihodovalo od naknada. Ostatak je trošen mimo fonda, uglavnom nenamenski, na aktivnosti koje nisu u vezi sa zaštitom životne sredine. Od decembra 2015. godine, izmenama Zakona o budžetskom sistemu, sredstva od „eko“-naknada prestala su da budu namenska. To je omogućilo organima vlasti da bez ograničenja i sada ne kršeći zakon, nastave da prenamenjuju sredstva i troše ih na druge potrebe budžeta.

Značajni iznosi sredstva prihodovanih od „eko“-naknada trošeni su nenamenski i u opštini Vrbas. Podaci ukazuju na to da se tokom svih devet godina posmatranog perioda, kroz fond za zaštitu životne sredine opštine Vrbas, trošilo manje novca nego što su bila ukupna raspoloživa sredstva, tj. ukupni prihodi (tekući + preneti). To se dešavalo i onda kada

Godina	Prihodi	Rashodi
2010. godina	51.219.939	19.585.600
2011. godina	50.161.740	26.775.807
2012. godina	45.373.285	34.580.974
2013. godina	48.803.659	29.758.199
2014. godina	42.190.911	28.745.937
2015. godina	40.167.415	16.869.204
2016. godina	46.512.302	39.262.870
2017. godina	58.764.156	43.483.018
2018. godina	62.468.062	40.470.163
2019. godina	118.271.6	0

je to bilo nezakonito, a nastavilo se i u periodu kada je takva praksa ozakonjena. Razlika između ostvarenih prihoda i izvršenih rashoda u fondu je na kraju 2018. godine dostigla iznos od preko 166,1 milion dinara (ili oko 1,48 miliona evra kada se preračuna sa prosečnim godišnjim kursovima evra). Po tom iznosu razlike između prihoda i rashoda, fond u Vrbasu zauzima 13. mesto u Srbiji.

U Tabeli 2. dati su prihodi od naknada i rashodi evidentirani kroz budžetski fond za zaštitu životne sredine opštine Vrbas, u periodu 2010-2018.

Zbog pomenute izmene Zakona o budžetskom sistemu, u tabeli su iznosi od 2016. godine dati u dve kolone – u prvoj tretirajući sredstva kao da su još uvek namenska, i u drugoj bez takvog tretmana.

Godina	Naknada za vozila na motorni pogon	Naknada za supstance koje oštećuju ozonski omotač i naknada za plastične kese	Naknada za emisiju SO ₂ , NO ₂ , prašastih materija i odloženi otpad	Posebna naknada za zaštitu i unapređenje životne sredine	UKUPNO	Prosečni godišnji kurs evra (sajt NBS)	Ukupno u evrima
2010.	2.838.222	0	1.972.266	46.409.451	51.219.939	103,0431	497.072
2011.	3.200.971	0	604.988	46.355.781	50.161.740	101,9502	492.021
2012.	2.555.578	0	747.438	42.070.269	45.373.285	113,1277	401.080
2013.	3.235	0	1.833.674	46.966.750	48.803.659	113,1369	431.368
2014.	-	8.827	1.306.344	40.875.740	42.190.911	117,3060	359.665
2015.	-	987	2.347.851	37.818.577	40.167.415	120,7328	332.696
2016.	-	476	2.555.018	43.956.808	46.512.302	123,1179	377.786
2017.	-	525	4.005.033	54.758.598	58.764.156	121,3367	484.306
2018.	-	1.093	3.570.708	58.896.261	62.468.062	118,2716	528.174

Na koji način i kako je u Opštini Vrbas vršeno prenamenjivanje „ekološkog dinara“?

- U periodu 2010-2018. godine, prihodi od „ekoloških„ naknada zbirno su iznosili oko 445,6 miliona dinara. Međutim, tokom svih devet godina posmatranog perioda, u okviru Programa korišćenja sredstava fonda za zaštitu životne sredine planirani su manji rashodi nego što su bili ukupni prihodi, pa čak manji i od tekućih prihoda od naknada, zbirno oko 335,4 miliona dinara, uz još jednu napomenu da je do kraja 2015. godine takva praksa bila nezakonita. Treba još istaći da u Programima korišćenja sredstava fonda, prilikom navođenja planiranih izvora prihoda, uvek su iskazivani samo planirani tekući prihodi od naknada, ali neutrošena preneti sredstva nisu nikada ni pomenuta, niti su računata u prihode fonda. Zbog ovih činjenica zaključujemo da je u opštini Vrbas prenamenjivanje „ekološkog dinara„ sprovedeno sistemski, još u fazi planiranja. Na kraju, ono što je zaista potrošeno uvek je bilo manje od planiranog i zbirno iznosi oko 279,5 miliona dinara. Podaci su u Tabeli 3.

Jesu li dokumenti o realizaciji sredstava transparentni i dostupni javnosti?

- Analizom godišnjih programa korišćenja sredstava fonda i izveštaja o sprovođenju programa, može se uočiti nedovoljna transparentnost ovih dokumenata. U godišnjim programima se neke planirane aktivnosti opisuju uopšteno, na primer – uređenje i održavanje javnih zelenih površina, finansiranje projekata energetske efikasnosti u javnom sektoru, smanjenje emisije u sistemu grejanja, i drugo. Iz ovakvih opisa nije sasvim jasno šta je suština ovih aktivnosti, koliko su u vezi sa zaštitom životne sredine, da li možda pripadaju nekim drugim oblastima, kao što su uređenje zajednice, komunalne delatnosti, itd. Na ove nedovoljno opisane aktivnosti, često se planiraju najveći iznosi rashoda u fondu.

Godišnji izveštaji o korišćenju sredstava fonda daju značajno manje podataka od programa. Izveštaji za 2014, 2015. i 2016. godinu, osim ukupnog

Godina	Tekući prihodi: od „ekoloških“ naknada	Preneti prihodi: neutrošeno iz prethodne godine	Ukupni prihodi: (tekući+preneti)	Planirani rashodi Fonda	Izvršeni rashodi Fonda
2010.	51.219.939	0	51.219.939	30.345.750	19.585.600
2011.	50.161.740	31.634.339	81.796.079	27.545.000	26.775.807
2012.	45.373.285	55.020.272	100.393.557	38.570.531	34.580.974
2013.	48.803.659	65.812.583	114.616.242	30.000.000	29.758.199
2014.	42.190.911	84.858.043	127.048.954	31.500.000	28.745.937
2015.	40.167.415	98.303.017	138.470.432	28.806.400	16.869.204
2016.	46.512.302	121.601.228	168.113.530	43.440.000	39.262.870
2017.	58.764.156	128.850.660	187.614.816	45.200.000	43.483.018
2018.	62.468.062	144.131.798	206.599.860	60.000.000	40.470.163
Σ	445.661.469			335.407.681	279.531.772

iznosa rashoda i njihovog iskazivanja po ekonomskim klasifikacijama (na primer: usluge po ugovoru, dotacije, mašine i oprema) ne pružaju više nikakve informacije o tome koje aktivnosti su sprovedene i u kojim iznosima su finansirane, niti prate strukturu godišnjeg programa. Tek u izveštajima za 2017. i 2018. godinu je dato malo više informacija, o tome ko su bili korisnici sredstava (na primer: JKP Komunalac, Ciklonizacija, Platanus, udruženja građana), ali su sprovedene aktivnosti

„Kako dokumenti ne sadrže dovoljno podataka, postoji sumnja da su sredstvima Fonda, u značajnim iznosima finansirane i aktivnosti koje ne pripadaju oblasti zaštite životne sredine“

i dalje navedene uopšteno i šturo (na primer: krčenje, košenje, orezivanje). Što se tiče Ciklonizacije, na osnovu godišnjih programa, pretpostavljamo da su u pitanju aktivnosti na suzbijanju komaraca i krpelja.

Kako dokumenti ne sadrže dovoljno podataka, postoji sumnja da su sredstvima Fonda, u značajnim iznosima finansirane i aktivnosti koje ne pripadaju oblasti zaštite životne sredine. Kriterijum za određivanje jesu odredbe Pravilnika o standardnom klasifikacijom okviru i kontnom planu za

budžetski sistem. U skladu sa time, sledeće aktivnosti finansirane sredstvima Fonda – ne pripadaju zaštiti životne sredine, ili je njihova pripadnost ovoj oblasti upitna: Suzbijanje komaraca i krpelja: 7.360.480 dinara (2017) i 6.915.320 dinara (2018); Krčenje, košenje, orezivanje: 27.294.524 dinara (2017) i 31.895.596 dinara (2018); Uređenje staze oko Jegričke: 578.012 dinara (2017).

Recite nam šta ste zaključili iz Godišnjih programa Fonda i izveštaja o realizaciji tih programa?

- U opštini Vrbas postoje značajni problemi sa korišćenjem sredstava Fonda za zaštitu životne sredine. Od 445,6 miliona dinara, koliko je naplaćeno od 2010. godine kroz „eko„-naknade, oko 166,1 milion dinara potrošeno je nenamenski, mimo Fonda za zaštitu životne sredine, dok je oko 279,5 miliona dinara potrošeno kroz Fond. Međutim, i sredstva utrošena kroz Fond, u značajnim iznosima korišćena su za aktivnosti koje ne pripadaju oblasti zaštite životne sredine, ili čija je pripadnost ovoj oblasti upitna. Godišnji programi fonda, a naročito godišnji izveštaji o realizaciji programa su šturi, uopšteni i ne daju dovoljno informacija o tome koje aktivnosti su sprovedene i za koliko novca. S obzirom na to da opština Vrbas ima značajne ekološke probleme, pre svega sa zagađenjem Velikog bačkog kanala, korišćenje sredstava Fonda moralo bi da bude efektivnije i efikasnije.

Šta kaže ekološki civilni sektor?

O tome kao i za šta konkretno se koriste sredstva od „zelene takse“ razgovarali smo sa predstavnicima gradskih nevladinih organizacija...

Ratka Đurđevca, predsednika Ekološkog pokreta Vrbasa pitali smo koji su najveći ekološki problemi u Vrbasu?

- Posebnost Vrbasa je naravno, zagađeni Veliki bački kanal. Ekipa PPF8 EU radi na projektu čišćenja kanala. Imali smo već rani uvid u njihov model čišćenja „na suvo“, za kojeg smatramo da je tehnički problematičan. Ali to je sama po sebi duga priča o kojoj bi smo u nekoj drugoj prilici. No, nismo imuni ni na ostale ekološke i komunalne probleme koji pritiskaju celu Vojvodinu, pa i Srbiju: generisanje divljih deponija, izbacivanje mešanog, animalnog i klaničnog otpada na građevinskim deponijama i deponijama za zeleni otpad, problem za ambrozijom, Potom nedovršena kanalizaciona mreža u našim selima, loš kvalitet i zabranjena voda za piće i kuvanje u selima uz povišeni sadržaj arsena, veliki udeo azbestno-cementnih cevi u vodovodnoj mreži, ne pošumljenost i mali broj zelenih oaza, parkova i šetališta, ne postojanje biciklističkih staza, previše pasa lualica i pored postojanja azila za pse, niska urbana kultura građana. Pa onda, dve velike industrijske energane na čvrsto gorivo, nekoliko gradskih toplana na mazut, veliki broj kućnih ložišta, što uz gust saobraćaj čini veliko opterećenje na kvalitet vazduha u Vrbasu.

Da li je vaša organizacija konkurala na konkursima za sufinansiranje projekata kod opštine Vrbaš i kakvu saradnju imate sa predstavnicima Opštine?

- Do pre dve godine smo učestvovali na konkursima lokalne samouprave za sredstva iz ekološkog

kog budžeta a skladno Godišnjem programu zaštite životne sredine u Opštini Vrbaš u čijem smo kreiranju delimično i učestvovali, skladno drugom stupcu Arhuske konvencije. Međutim u 2018. i 2019. godini u Opštini Vrbaš nije raspisivan konkurs za ekološke NVO i pored postojanja prostora u pomenutim godišnjim programima zaštite. Lokalni zeleni fond je bio glavni izvor finansiranja Ekološkog pokreta Vrbasa više od decenije.

Sa rukovodstvom Opštine Vrbaš poslednje dve godine nemamo nikakvu saradnju. Razlog ovome je njihova odmazda zbog našeg javnog reagovanja na nedovoljno transparentnu i po nama kontraverznu investiciju - spalionu animalnog otpada u Vrbasu i sumnju u potpisivanje štetnog ugovora sa privatnim vlasnicima ove spalione - „Eko Vet Plus“ iz Novog Sada, gde nam je posle deset godina korišćenja oduzet poslovni prostor i volonterski centar i pored postojanja neograničenog Ugovora. Posle deset godina obustavljeno nam je finansiranje iz lokalnog budžeta, Posle 15 godina neprekidne saradnje u organizovanju eko školica sa školskom i predškolskom decom sprečen nam je ulazak u gotovo sve ove ustanove u Opštini Vrbaš. Pokrenuta su protiv nas i mene kao odgovornog lica u organizaciji četiri nepravedna i neosnovana postupka pred osnovnim sudom i tužilaštvom u Vrbasu a objavljeni su i tekstovi blaćenja predsednika organizacije na posebno formiranim sajtovima.

Da li Vam je poznato da se na nivou opštine prikuplja ekološka taksa ili naknada za zaštitu životne sredine i za šta se ta sredstva koriste?

- Iz rezultata istraživanja trošenja ekoloških taksi u Opštini Vrbaš

ekološkog centra „Stanište“ iz Vršca, i pored nekih naših spoznaja, saznali smo da dobar deo zelenog dinara nije trošen skladno donešenim Programima zaštite životne sredine, koje je odobravalno resorno Ministarstvo. Zaključno sa 2015. godinom taj iznos, nenamenski utrošenih sredstava dostigao je milion evra. Sada je to nekoliko stotina hiljada evra više. Ministarstvu smo u više navrata skretali pažnju na potrebu kontrole realizacije godišnjih programa ZZS po lokalnim samoupravama, na čega nisu reagovali.

Da li ste upoznatli sa Projektom skupljanja i prečišćavanja otpadnih voda Velikog Bačkog kanala-opština Vrbaš i Kula?

- Prečištač otpadnih voda Vrbaš - Kula je izgrađen i u funkciji je, ali je još uvek u probnom radu (nema dozvolu za rad). Trenutno je angažovan sa otprilike, četvrtinom kapaciteta, gde se visoki troškovi njegovog rada pokrivaju iz budžeta Vrbasa, Kule i iz sredstava EU. Opštine Kula i Vrbaš obavezale su se Evropskoj uniji, koja je u celosti finansirala prečištač, da će obezbediti dovoljne količine otpadne vode za optimalni rad postrojenja, što za sada ne uspevaju. U nedostatku dovoljnog angažovanja lokalnih samouprava, EPV je preuzeo odgovornost animacije poslovnih operatera da se priključe na kanalizaciju, uz prethodni predtretman otpadnih voda (osim Karneksa, koji to već ima), kako onih na koje se računa (Karneks i Vital), tako i sa potencijalnim, sa kojima se nikada nije razgovarano na tu temu (Šećerana Crvenka, Jafa, Medela...). Kanalizaciona mreža u selima Opštine Vrbaš još nije izgrađena. 30 odsto domaćinstava u Vrbasu još nije priključeno na kanalizacionu mrežu.

Osnovano smatramo da lokalna samouprava nema dovoljni administrativni kapacitet, niti dovoljno razumevanja da se nosi sa velikim ekološkim problemima u našoj sredini.

Reč iz Gradske uprave

O Programu zaštite životne sredine i projektu prečišćavanja otpadnih voda Velikog Bačkog kanala govori Maja Bjekić iz Gradske uprave...

Dipl. ing. tehnologije master Maju Bjekić, službenicu za zaštitu životne sredine Opštinske uprave Vrbas, pitali smo koji su najznačajniji rezultati realizacije Programa zaštite životne sredine za 2018. godinu?

- Program korišćenja sredstava budžetskog fonda za zaštitu i unapređenje životne sredine za 2018. godinu je odobren od strane Ministarstva za zaštitu životne sredine i pribavljena je saglasnost na njega. Program je ostvaren u značajnoj meri i finansijska sredstva su usmeravana na različite programske aktivnosti.

Deo sredstava je usmeren na zaštitu i razvoj zaštićenih prirodnih dobara, a osnovni cilj je jačanje svesti društvene zajednice o potrebi zaštite životne sredine, razvoju i unapređenju onih delova prirode koja imaju izrazitu prirodnu i kulturno-istorijsku vrednost. Finansirana je tradicionalna manifestacija „Dani Jegričke“ koja se održava svake godine kao i održavanje i uređenje obale Jegričke.

Sredstva su usmeravana za suzbijanje štetne biljke ambrozije, kao i na sistematsko suzbijanje krpelja i komaraca, uređenje i održavanje javnih zelenih površina, održavanje gradske deponije i uklanjanje divljih deponija.

Šta ste planirali Programom zaštite životne sredine za 2019. godinu?

- Program korišćenja sredstava budžetskog fonda za zaštitu i unapređenje životne sredine za 2019. godinu je odobren od strane Ministarstva za zaštitu životne sredine i pribavljena je

saglasnost na njega.

I ove godine su nastavljene aktivnosti u oblasti upravljanja otpadom: priprema tehničke dokumentacije i izgradnje transfer stanice sa kompostilištem. Opština Vrbas potpisala je sporazum sa projektom Nemačke razvojne saradnje „Upravljanje otpadom u kontekstu klimatskih promena (DKTI)“ koji sprovodi Nemačka organizacija za međunarodnu saradnju GIZ kojom je kroz podršku vrednu 420.000 evra predviđena izgradnja postrojenja za kompostiranje biorazgradivog otpada u Vrbasu. Uz podršku viših nivoa vlasti urađena

„Planirano je i finansiranje aktivnosti za zaštitu, očuvanje i poboljšanje kvaliteta vazduha, zemljišta i šuma“

je Studija izvodljivosti uključivanja transfer stanice sa reciklažnim centrom i kompostilištem u Vrbasu u regionalni sistem upravljanja otpadom. Planirano je i održavanje gradske deponije, uklanjanje divljih deponija i izrada projekata sanacije, zatvaranja i rekultivacije glavne deponije kao i smetlišta u naseljenim mestima. Kao i prethodne godine, planirano je suzbijanje štetne biljke ambrozije, kao i sistematsko suzbijanje krpelja i komaraca, uređenje i održavanje javnih zelenih površina. Planiranje, uređenje, ozelenjavanje i održavanje značajnih prirodnih, kulturno-am-

bijentalnih i sportsko-rekreativnih prostora je takođe predviđeno, kao i revizija LEAP-a. Planirano je i finansiranje aktivnosti za zaštitu, očuvanje i poboljšanje kvaliteta vazduha, zemljišta i šuma u cilju smanjenja uticaja klimatskih promena i zaštite ozonskog omotača (podizanje vetrozaštitnih pojaseva i pošumljavanje) kao i druge brojne aktivnosti.

Šta predviđa projekat sakupljanja i prečišćavanja otpadnih voda Velikog Bačkog kanala-opština Vrbas i Kula i koji je iznos sredstava neophodan za njihovu realizaciju?

- Projekat prečišćavanja Velikog bačkog kanala je u statusu završetka dokumentacije za izmuljenje i remedijaciju kanala. Dokumentaciju radi tim stručnjaka u okviru PPF 8 programa izrade tehničke dokumentacije za projekte-program finansira delegacija EU u Srbiji. ■

INFO MIŠLJENJA GRAĐANA

Željko Zečević

- Najveći ekološki problem je definitivno Veliki bački kanal, a odmah posle njega je kvalitet vazduha koji ugrožavaju fabrike šećera i ulja (sagorevanje uglja) kao i individualna ložišta. Što se tiče ekološke takse znam da se do pre nekoliko godina ona prikupljala, ali su se ta sredstva mahom nenamenski trošila i Odeljenje za zaštitu životne sredine nikada nije podnelo izveštaj lokalnoj skupštini o trošenju tih sredstava. Video sam da od Nove godine na snagu stupa nova uredba o ekološkoj taksi koja po meni ima mnogo manjkavosti i propusta na prvo čitanje (npr. Vital može biti i u prvoj i drugoj kategoriji, dalje, na koji način će se razlikovati „dobra“ od „loše“ fabrike ako pripadaju istoj kategoriji...). Uglavnom mnogo ima proizvoljnosti, a gde ima proizvoljnosti tu je i prostor za korupciju.

Projekat „Ko i kako troši novac iz ‘zelenih’ fondova u Srbiji?“ sfinansiran je iz budžeta Republike Srbije - Ministarstva kulture i informisanja. Stavovi izneti u podržanom medijskom projektu nužno ne izražavaju stavove organa koji je dodelio sredstva.